DAGELIJKS BESTUUR DE WADDENEILANDEN

Datum: 17 september 2026
Tijd: 09.30 – 12.30 uur
Plaats: Harlingen

01. Opening, vaststelling agenda en mededelingen door de voorzitter

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
Secretaris-directeur (digitaal) & wnd. Burgemeester Terschelling moeten zich om 11.30u verontschuldigen.

02. Vaststellen concept verslag DB vergadering 17 september 2026

Het conceptverslag van 17 september 2026 wordt zonder inhoudelijke wijzigingen vastgesteld.

De actielijst is doorgenomen en is ongewijzigd.

03. Vaststellen concept jaaroverzicht vergaderingen 2027

Het jaaroverzicht vergaderingen 2027 is zonder wijzigingen definitief vastgesteld.

04. Regio Deal De Waddeneilanden

Voorzitter SG geeft een terugkoppeling op het Stuurgroep overleg van 11-06-2026. Besproken is de mogelijkheid om de looptijd van de Regio Deal met één jaar te verlengen om lopende projecten, waaronder het Stimuleringsfonds, zorgvuldig af te ronden. BZK staat hier positief tegenover. Een formeel voorstel volgt later. Het DB spreekt zich positief uit over deze richting.
Actie: Formeel voorstel voor verlenging Regio Deal voorbereiden en ter besluitvorming voorleggen.
Besluit: Het voorstel is akkoord bevonden.

05. Waddengovernance

- Het DB onderschrijft het belang van de bestaande governancestructuur voor het Waddengebied, maar constateert dat afspraken onvoldoende worden nageleefd en dat sprake is van toenemende bestuurlijke drukte.
- Er is zorg over de rol van het Rijk en Rijkswaterstaat, de beperkte afstemming tussen departementen en het ontstaan van parallelle overlegstructuren buiten de afgesproken governance om.
- Het DB wil het belang van naleving van afspraken, samenwerking en het beperken van extra bestuurlijke gremia nadrukkelijker laten terugkomen in de communicatie richting colleges, raden en andere partners.

Acties:

- Memo/oplegger voor colleges en raden aanscherpen met nadruk op:
  - Naleving van governance-afspraken;

  - Aanspreken van alle partijen op hun verantwoordelijkheid;
  - Beperking van bestuurlijke drukte en parallelle structuren.
- In overleg met betrokken bestuurders in het opdrachtgeversoverleg (OGO) het gesprek met de minister voortzetten over betere benutting van de bestaande governancestructuur.

Besluit:

- Instemmen met de zelfbindingsbrief en de bestaande governancestructuur als uitgangspunt behouden;
- In de oplegger aan de colleges een scherper bestuurlijk signaal afgeven over naleving van afspraken, samenwerking en vermindering van bestuurlijke drukte.

Opsteller geeft toelichting op zijn uitgebrachte advies: "*Ongedeeld Wad, samenhang, samenwerking en slagkracht in het Waddengebied".*

- Toegelicht is dat verschillende evaluaties de governancestructuur ondersteunen, maar dat er tussen departementen en bestuur partners verschillen bestaan over de uitvoering en prioriteitstelling.
- Kansen zijn benoemd voor betere bundeling van middelen, Europese financiering, private bijdragen en een toekomstige financiële faciliteit als opvolger van het Waddenfonds.
- In december volgt verdere bespreking van de toekomstige inrichting en financiering.

Actie:

- Voorbereiden van het bestuurlijke gesprek over de toekomstige financieringsconstructie en governance in december.
- In samenwerking met Hendrikus Venema een gezamenlijke reactie (Position Paper) vanuit de GR De Waddeneilanden voorbereiden

.

06. Beleidskader Natuur Waddenzee

Vooralsnog geen ontwikkelingen.

Punt 7 en 8 worden ondergebracht in een nieuw Portefeuillehouders Overleg Natuur. Coördinerend portefeuillehouder is wethouder Terschelling. Wethouders Texel, Vlieland, Ameland en Schiermonnikoog worden uitgenodigd voor dit PHO Natuur.
Actie: Portefeuillehouders Overleg Natuur wordt op korte termijn gepland (*noot: startbijeenkomst 15/10*).

07. Europees Natuurplan op basis van Natuurherstelverordening/NHV

Alle EU-landen moeten een Natuurplan maken. Daarin komt te staan wát landen, wannéér gaan doen om de doelen te halen. Daarbij moet rekening worden gehouden met de meest recente wetenschappelijke kennis.

08. Natura 2000 Beheerplannen Waddenzee en Noordzeekustzone en Duinen

08-a.. DB advies HBR advocaten bestaand gebruik

Het DB bespreekt het advies van HBR advocaten over het bestaand gebruik

Adjunct directeur/Jurist Ameland geeft toelichting op het HBR advies.

Besluit DB:

1. Kennisnemen van het juridisch advies over bestaand gebruik in de beheerplannen.
2. Het juridisch advies doorsturen aan de verschillende colleges van B&W op de Waddeneilanden met het advies deze **vertrouwelijk** te behandelen en niet verder te verspreiden of openbaar te publiceren.
3. De portefeuillehouders Natuur verzoeken in overleg te gaan en Wadden breed een eenduidig standpunt vast te stellen ten aanzien van de (lijsten met) bestaande gebruiken.

08-b.. Gesprek "Wij zijn de Wadden"

Het DB had een constructief gesprek met vertegenwoordigers van Stichting Wij zijn de Wadden over het behoud van cultuurhistorisch medegebruik, de gevolgen van natuur- en beheermaatregelen in het Waddengebied en de positie van de eilandgemeenschappen. Er werd nadrukkelijk gezocht naar gezamenlijke belangen en samenwerking tussen bestuurders en vertegenwoordigers van de eilanden.
De Stichting heeft inmiddels ruim 50.000 handtekeningen verzameld en bereidt een petitie voor die de Stichting wil aanbieden aan de Tweede Kamer, de provincie Fryslân en de Waddeneilanden.

- De stichting lichtte toe dat de actie breed wordt gedragen door inwoners van de Waddeneilanden en andere betrokkenen.
- Doel van de petitie is het beschermen van:
  - De balans tussen natuur en menselijk gebruik van het Waddengebied;
  - Het cultuurhistorisch gebruik van het Waddengebied.
- Er hebben gesprekken plaatsgevonden met::
  - Commissaris van de Koning;
  - Vertegenwoordigers van het Omgevingsberaad;
  - Rijkswaterstaat;
  - De minister van LVVN.
- Rijkswaterstaat heeft aangegeven bewoners en eilanden in een vervolgfase eerder te willen betrekken bij de planvorming. Een nieuw concepttraject wordt naar verwachting pas in 2027 vervolgd.
- De Stichting wil het huidige momentum vasthouden en onderzoekt vervolg-stappen, waaronder mogelijke inzet van een burgerinitiatief afhankelijk van de uitkomsten van het Waddendebat in de Tweede Kamer.
- De Stichting biedt de petitie eind september aan de Tweede Kamer voorafgaand het Waddendebat. Daarnaast wordt deze eveneens aan de provincie Fryslân en de Waddeneilanden aangeboden.
- Rijkswaterstaat komt met een terugkoppeling over de wijze waarop bewoners en eilanden eerder kunnen worden betrokken bij het vervolgproces.
- Er is zorg over toenemende beperkingen voor historisch eilandenmedegebruik en de leefbaarheid van de eilanden.
- Er is aandacht gevraagd voor een betere onderbouwing van natuurbeperkingen en afsluitingen van gebieden, waarbij draagvlak onder bewoners essentieel wordt geacht.

- Besproken is dat natuur-, economische en maatschappelijke belangen integraal moeten worden afgewogen, inclusief de effecten van grootschalige projecten in het Waddengebied (gas/zoutwinning, defensie, kabels etc.).
- Er is positief gesproken over nieuwe overlegstructuren waarin bewonersorganisaties, terreinbeheerders en overheden informatie uitwisselen en samenwerking zoeken.

Conclusie:

- Er bestaat brede overeenstemming over het belang van bescherming van het cultuurhistorisch medegebruik op de eilanden, betere afstemming tussen partijen en verdere verkenning van juridische en UNESCO-gerelateerde beschermings-mogelijkheden.

Besluit:

- Instemming om dit voorlopig vertrouwelijk verder te verkennen en elkaar bestuurlijk geïnformeerd te houden.
- Ondersteuning uitgesproken voor voortzetting van de dialoog en samenwerking rond cultuurhistorisch medegebruik en de toekomst van het Waddengebied.

Actie:

- Juridische verkenning. Er wordt gewerkt aan een notitie over de juridische bescherming van historisch eilandenmedegebruik en de rollen van provincie en Rijkswaterstaat daarin.
- Bij verdere ontwikkelingen rondom UNESCO volgt een vervolggesprek met betrokken bestuurders, ongeacht of de uitkomsten positief of negatief zijn.
- Partijen stemmen een gezamenlijk bericht af over het positieve en constructieve overleg, inclusief gebruik van gemaakte foto's.
- Verkennen van mogelijkheden voor bredere samenwerking en kennisuitwisseling op de eilanden, met behoud van ieders eigen rol en verantwoordelijkheid.

09a. Notitie erecode voor Wad liefhebbers

Het DB heeft kennisgenomen van de notitie erecode en geeft als advies mee deze van onderop te laten komen en te positioneren vanuit een maatschappelijk initiatief, zoals 'Wij zijn de Wadden" in plaats van het als overheidsregelgeving van bovenaf op te leggen.

Besluit:

- Het DB neemt kennis van de notitie erecode voor Wad liefhebbers.

09b. Kustpact

Er is opnieuw gesproken over deelname aan het Kustpact 2.0. Voor de Waddengemeenten biedt deelname meerwaarde. De uitdagingen verschillen weliswaar van die langs de Hollandse kust, maar thema's als recreatiedruk, natuurbeheer, leefbaarheid, klimaatadaptatie en ruimtelijke kwaliteit spelen ook bij de Waddeneilanden een belangrijke rol. Door deel te nemen behouden we invloed op de landelijke agenda, kunnen we specifieke belangen vroegtijdig onder de aandacht brengen en profiteren we van de kennis en ervaringen van andere kustgemeenten.
Er zijn kansen op het gebied van het netwerk en ingangen bij ministeries..
Er heerst bij het DB echter vrees voor toekomstige kosten en versnippering van de Waddensamenwerking. Het DB wil de beslissing over toetreding tot het Kustpact 2.0. opschorten, omdat zij eerst de deelname aan kennisnetwerken graag in een breder perspectief willen plaatsen gerelateerd aan de missie en visie van de GR De Waddeneilanden.

Besluit:

- Er wordt nu (nog) niet ingestapt of ingegaan op het Kustpact. Er komt een bredere, strategische discussie over de algemene visie op netwerken (wat leveren ze op en wat wil men bereiken?)

Actie:

- Deze bredere netwerkdiscussie koppelen aan de lopende collegerondes over het meerjarenplan.

09. Eilandzaken

Mondeling: rondje actualiteiten op elk eiland; collegevorming etc.

Schiermonnikoog:

- Een nieuw college met een breed gedragen collegeprogramma is geïnstalleerd met een nieuwe wethouder
- Negatief financieel resultaat in de begroting 2025 – 2026.

Ameland

- Nieuw college is geformeerd

Texel:

- Geen

Terschelling:

- Geen

Vlieland:

- Wethouder wissel heeft plaatsgevonden.

POVI:(Provinciale Omgevingsvisie)

- Er is onvrede over de moeilijke toegang bij de provincie. Om invloed uit te oefenen op het thema energie op de eilanden, worden fractieleden van Provinciale Staten direct benaderd met conceptmoties en amendementen.
  Actie: Coördinatie wordt opgepakt door Beleidsadviseur Vlieland voor het benaderen van fractieleden Provinciale Staten.

10. Ingekomen en verzonden stukken

De ingekomen stukken worden besproken.

- Besproken is de ledenbrief KIMO/VNKG waarin alle lid gemeenten (elk eiland afzonderlijk) worden uitnodigt om een kandidaat voor te dragen voor het nieuwe Dagelijks Bestuur voor de bestuursperiode 2026–2030.
  Besluit: Het DB gaat akkoord met de voordracht wethouder Ameland als vertegenwoordiger namens de gezamenlijke Waddeneilanden als DB lid van het KIMO/VNKG.

Verzonden stukken: geen

11. Bijeenkomsten

Terugkoppeling

15-06	Bestuurlijk Overleg Waddengebied
29-08	Werkbezoek Minister LVVN, op Terschelling
04-09	Werkbezoek delegatie Kamercommissie I&W aan Waddengebied op uitnodiging Waddenvereniging.

Aankomend:

21-09	Kimo brief: Wethouder Wethouder Ameland heeft zich kandidaat gesteld.
23/24-09	Nederlandse Kustdagen Noordwijk ▪ Wie van de DB leden en/of portefeuillehouders gaan heen? Aanmelding via: Home - Nederlandse Kustdagen
24-09	Waddenontbijt (ter voorbereiding op Commissiedebat Wadden 7 okt.)
30-09	Maritiem College
1/2-10	Conferentie E8 op Texel
08-10	Extra Waddendebat

12. Agenda Tweede – en Eerste Kamer (zowel plenair als commissies)

De actuele parlementaire agenda wordt besproken. Daarbij is aandacht voor onderwerpen die van belang zijn voor de Waddeneilanden.

13. Rondvraag en sluiting

- Water veiligheid: Signalen uit een overleg in Zwolle wijzen erop dat het Rijk zich terugtrekt uit eerdere afspraken rondom de uitvoeringsstrategie per eiland. Waar het Rijk eerst het bureau HKV volledig zou faciliteren voor de strategie, lijkt het er

nu op dat HKV alleen nog kosteloos mag worden ingezet voor puur technische vragen. Strategische en overige adviezen moeten de eilanden nu zelf betalen.
Actie: Het is nog te vroeg om dit formeel op te schalen naar het Rijk, maar de ontwikkeling wordt scherp in de gaten gehouden.

- Raads2Daagse 18-20 november: veel aanmeldingen
- Waddentoets: Beleidscoördinator PA geeft een toelichting op de ontvangen concept brief I&W in afstemming met BZK. Dit wordt geagendeerd tijdens het Waddendebat.
- ESIN (European Small Islands Federation): Namens GR De Waddeneilanden vertegenwoordigt Beleidscoördinator PA de gezamenlijke Waddeneilanden in Finland. Thema's: samenwerking versterken op EU niveau, financiering en beleid biedt kansen.
- Week of Regions & Cities 2026 Brussel: Verkenning en afspraken plannen met CPMR en overige netwerkopties verkennen i.s.m. Beleidscoördinator PA.
Actie: Terugkoppeling in het Algemeen Bestuur overleg

De voorzitter bedankt alle aanwezigen en sluit de vergadering om 12:22u.